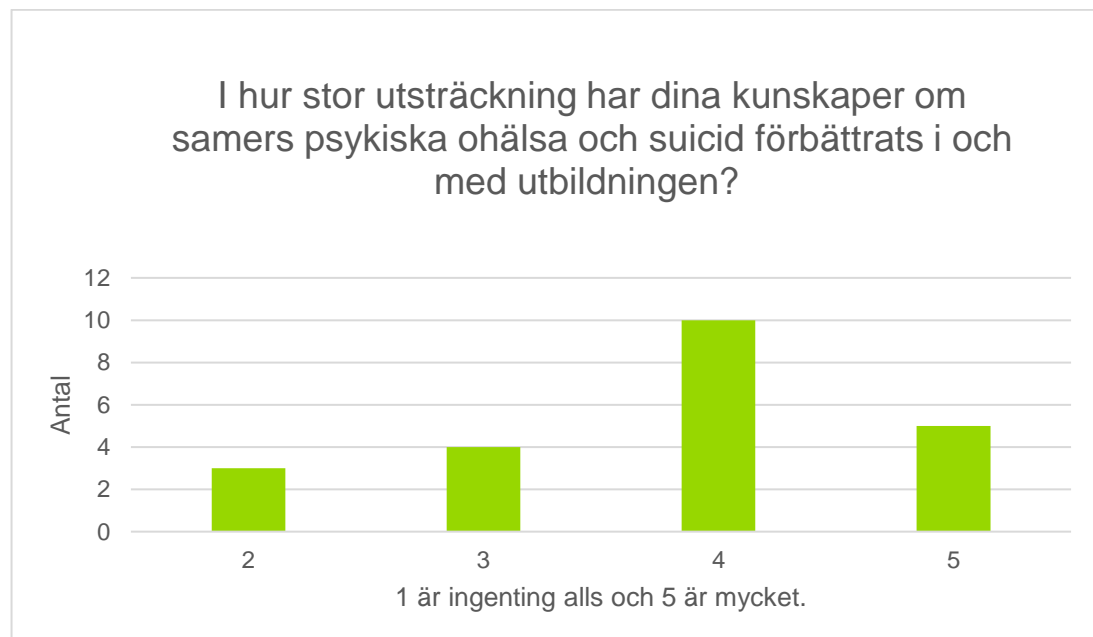
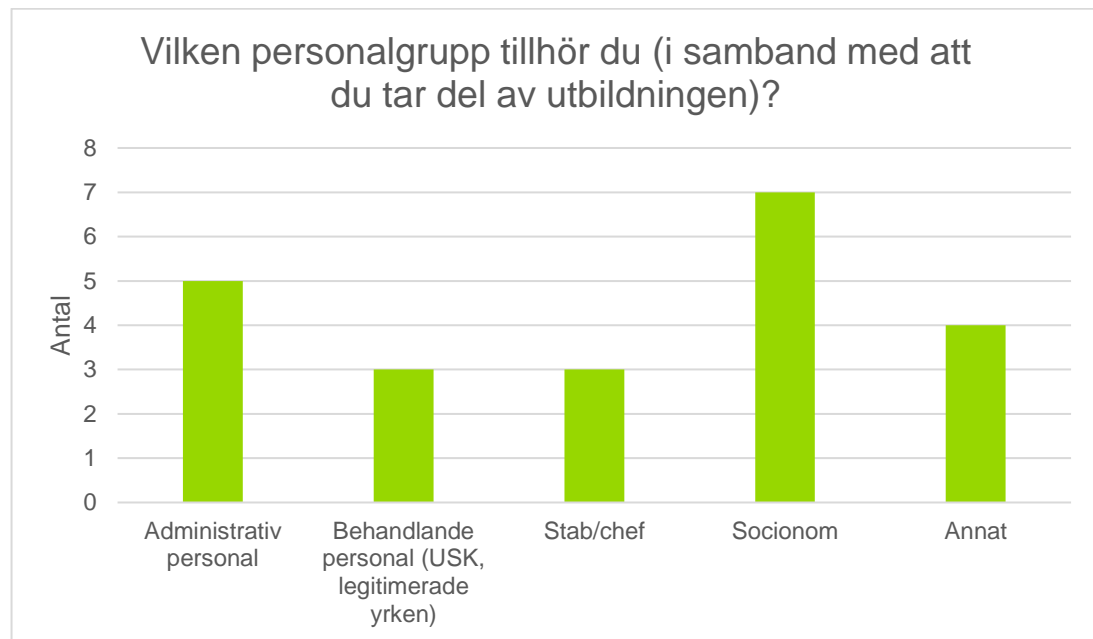

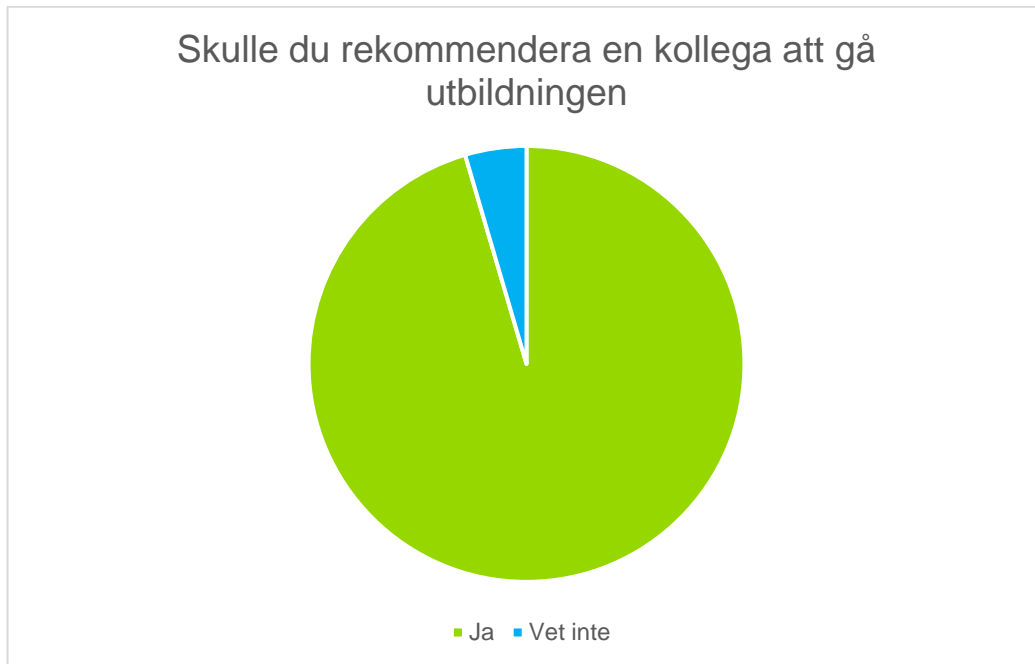
Bilaga 6. Utvärdering SANKS dag 2

Fokus på samers psykisk ohälsa och suicid.

Antal deltagare totalt: 42 st + 7 st = 49 st

Totalt 22 st deltog i utvärderingen av totalt 49 st som deltog i utbildningen.

Vad är det viktigaste som du tar med dig ifrån föreläsningen? Specificera gärna utifrån ditt arbete.

"Den breddade bilden av verkligheten. Den gör att jag kan möta upp hela personen på ett mer realistiskt vis."

"Att kunskapen och förståelsen för samisk historia, kultur har så otroligt stor betydelse i det professionella mötet."

" Sorgen, skulden och hopplösheten- gav mig en djupare förståelse för specifika risker för psykisk ohälsa"

"En djupare förståelse för varför många i den samiska befolkningen inte mår bra. Insikt om hur illa många samer fortfarande behandlas (mycket på sociala medier) och hur tidningar vinklar artiklar så att de blir negativa för den samiska befolkningen. Det var en ögonöppnare."

"Vikten av att själv ta ansvar för att ha koll på samisk kultur och hur besökare kan behövas mötas utifrån det!!!"

"att det också kan finnas en misstro mot vård och myndigheter utifrån de övergrepp som begåtts. Så tragiskt och beklagansvärt. Att verkligen vara ännu mer medveten om den dubbla utsatthet samer och andra minoriteter upplever."

" Kunskap om samers externa stressfaktorer som leder till ohälsa."

" Nya insikter och goda ideér hur man kan arbeta framåt."

" Förståelsen"

" Den där fina avgränsningen som handlar om kultursensitivitet: att inte förutsätta så mycket utifrån att någon tillhör en viss etnicitet, men samtidigt att ha tillräcklig kunskap för att kunna förstå individens situation och hur den påverkar hälsan."

" Familjernas betydelse. Hur kulturen kan ta sig uttryck "

" Kunskap och insikter för att mötet med patienter med samisk bakgrund, ska bli så bra som möjligt."

" Diskrimineringen, förståelse för skillnad i att hantera bemötandet"

" Att beakta att alla människor har med sig sin kultur och livssyn och att det hae betydelse. Påminnelse om personcentrering och förförståelsen av samhällets struktur och historia."

" Resonemang kring hur jag i mitt jobb på ett respektfullt sätt kan få veta om den jag har framför mig är same eller inte och vilka särskilda delar som jag behöver vara medveten om utifrån detta (att man ej söker hjälp, att tystnad är talande mm)"

" Att förstå "utanförskapet" personer kan känna av att vara en minoritet som andra ibland öppet snackar skit om. Jag hade inte fattat att personer som definierar sig som same möts av denna utspridda rasism. Jag har fått en ökad förståelse för att detta givetvis påverkar den psykiska hälsan. Att det inom den samiska kulturen finns en stark drivkraft i att vara stark och klara sig själv i så hög grad att man inte söker hjälp förens det kanske är försent. Det var viktigt information för mig. Väldigt intressant och viktigt när de berättade om en plats i norra norge så skickade man ambulans om en samisk person ringde in och sa att han nog inte mådde så bra. "

" Att våga fråga. Att de trauman som finns i generationer bakåt har stor påverkan på dagens mående."

" Kulturförståelsen, bra med konkreta behandlingsstrategier för vård och behandling. Men framförallt var föreläsningarna tänkvärda och att arbeta suicidförebyggande är allas vår uppgift."

" Det positiva : Hur kulturanpassat bemötande är en nödvändighet för lyckade vårdinsatser ur patient och vårdperspektiv"

Övriga tankar/idéer/feedback om utbildningen:

" När innehållet är så kraftfullt som det var under dag två, kan det vara bra att ha möjlighet till att utbyta tankar i gruppen."

" Väldigt inspirerande föreläsare vilket gjorde att timmarna bara flög iväg!"

" Bra! Fortsätt att sprida och öka kunskapen "

" Mycket omtumlande utbildning som verkligen berör på djupet. Tack! Jag har fortfarande bara skrapat på ytan för att förstå hela historien och de övergrepp som same utsätts för än idag, men det här har tagit mig en bra bit på väg. Hanne var otroligt inspirerande och kunnig."

"jag fick ont i magen av det som berättades och skulle önska mig mer konstruktiva idéer och förslag om hur och vad i kan göra framåt för att förändra på individ och samhälles nivå "

"Jag trodde att jag hade lite koll kring detta ämne, men efter dem här två dgarna inser jag att jag inte hade det. Nu har jag fått en helt annan insikt och förståelse. stort tack för dessa dagar. "

"önskvärt med årlig uppdatering"

" Mycket kompetenta och trygga föreläsare! Och så tar jag med mig att vi i kompetensteamet för migrationshälsa skulle kunna ha en liknande roll för vår målgrupp som SANKS har för den samiska befolkningen, inom vår region. Inspirerande!"

" Jag hade redan tidigare kunskap om att självmords- och psykisk ohälsa statistiken är hög bland samer. Och jag var väl medveten om det försök till utrotning som Sverige bedrivit. Men med utbildningen fick jag en mer samlad bild och nytt var hur samisk kultur/tradition "ser" ut och hur den kan krocka med den kultur jag bär med mig. "

"Bra utbildning som gav kunskaper på ett lättillgängligt sätt. Kunniga föreläsare och bra diskussioner även om jag själv inte deltog i dessa. Så viktig kunskap att ha med sig i arbetet och mötet med olika patienter, Tack!"

"Mycket bra föreläsare! Skulle önska att varje kommunal chef fick lyssna till dem. "

"Utbildningen var jättebra. Tyckte pauserna var lite korta i steg 2. Programmet i steg 1 när det gäller pauser var perfekt."

"Jag tänker att specifikt samers situation kan ses som en modell generell. Jag och vi vet inte vad den vi möter har för "ryggsäcksinnehåll" personligt, och kontextuellt, historiskt på samhällsnivå. Alltid ett respektfullt, inkännande och intresserat förhållningssätt."

"Jättebra utbildning!"

"Båda dagarna har varit mycket innehållsrika och värdefulla. Framgent kanske det går att ordna en föreläsning specifikt chefer om att leda verksamhet med utifrån ett samiskt perspektiv. Det skulle jag välkomna."

"Utbildningen dag 2 öppnade bra men tyvärr lämnade jag utbildningen med en lite konstig känsla. jag har tvekat att lyfta detta i utvärderingen utifrån att verka som att jag inte förstått det viktiga budskapet. Samtalen och beskrivningar av de olika personliga exemplen på uttrycklig rasism fick mot slutet ett stort fokus. Det kändes som ett internt samtal med bekräftelse av varandras upplevelser där vi (eller kanske bara jag?) lämnades utanför med en kvarstående känsla av skam, men utan medel/metod att göra rätt. Hade önskat ett större fokus på att ge stöd till oss alla att göra bättre/göra rätt. Många av de exempel som gavs tex gällande att inte påtala sitt behov av smärtlindring, inte påtala sina behov, dölja ohälsa, inte vilja klaga var för mig efter många år med patientmöten i hemsjukvård inte unika för den samiska befolkningen utan liknar tex den äldre generationen, men även vissa andra kulturer. Mitt kvarstående intryck är en känsla av att det individuella bemötandet är lika viktigt oavsett ursprung hos individen. En same är inte alltid lika med en same, en kvinna inte lika med en kvinna, en äldre inte lika med en äldre. Alla möten och vårdmöten bör bygga på en kunskap om sin egen ryggsäck och våra olikheter för att kunna ställa relevanta frågor och ge rätt stöd och ett respektfullt bemötande. "